Glasnik kluba brđana Feniks

0 kn Hrvatska ✦0 € Europska unija ✦ 0 £ Velika Britanija ✦0 $ SAD ✦ a i drugdje je besplatno

Poštovano društvo,

U ovom broju Glasnika o Robertovom usponu na najvišlji europski vrh, novijim događanjima u našoj maloj ali skladnoj sredini, zastrašujući pogled na internet J. Assagnea i druge zanimljivosti. Nije posljednji broj, jer je Sudnji dan prošao i to baš u petak i bez posljedica. Čitateljima sve najbolje u Novoj. Pozdrav!

U proteklom razdoblju!

- Jednodnevni izlet na Runolist 04.11.2012.
- Obilježena 39. obljetnica osnutka 16. č. Columba pacis, Heinzlova, 09.11.2012. (galerija na http://www.klub-feniks.hr/)

- Jednodnevni izlet na Runolist, 25.11.2012.
- Jednodnevni izlet na Gorščicu 16.12.2012.
- Božovo kod Bože, 25.12.2012.
- Jednodnevni izlet na Runolist, 30.12.2012.
- Radna akcija x 2, krčenja palih stabala na Žumberku
- Radna akcija krčenja palih stabala na Zrinščini
- rad na Monografiji napreduje, polako, ali ide, ide

Uspon na Mt. Blanc

by Robert Požgajc

Čudno je kako se neke stvari u kontekstu vremena znaju poklopiti. Možda tome uopće ne treba poklanjati pažnju, no ipak, upalo mi je u oči da je Tonijev zahtjev da napišem par riječi o ovoj dogodovštini stigao točno četvrt stoljeća (kako to užasno zvuči) nakon samih događaja. Dakle, ne treba o tome razmišljati koliko je od tada vremena prošlo, radije se sjećam i samog podviga i mojih prijatelja s kojima sam se u to upustio (sjećam se svega još uvijek prilično svježe, usprkos gosponu Alzhajmeru s kojim sam se počeo u zadnje vrijeme družiti).

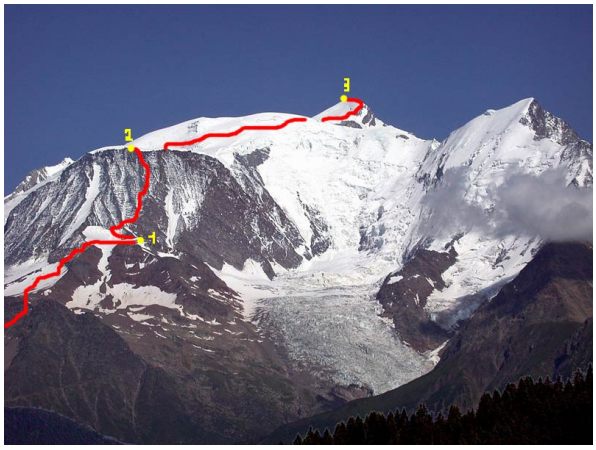
Alpe su oduvijek bile moja opsesija. I danas su. Nema u tome neke traume, niti bi trebalo tražiti neke posebne razloge za to. Imam i drugih opsesija (možda da ih nazovem „sferama posebnog interesa“?), no niti za njih ne mogu reći da su posljedica nekog važnog događaja – okidača u mom životu.

Kad su Alpe u pitanju, sjećam se, iz ne tako davne mladosti, nekih dokumentaraca o slavnom Juliusu Kugyu koje sam gledao, i nekih tekstova koje sam o njemu pročitao. Tema su uvijek bile Alpe. Ako baš moram izabrati nešto što je probudilo u meni interes za planine i Alpe posebno, onda neka to bude Julius Kugy, čovjek koji je zaista imao opsesiju. Koliko mi je poznato, to je bila, nikad stvarno pronađena, Scabiosa Trenta, mala misteriozna, nikad pronađena alpska biljčica. U svojoj tajnovitosti, usudio bih se reći mističnosti, neki me put sve podsjeća na priču o jetiju. Ali, to je ipak neka druga priča.

Tako sam se intenzivnije počeo baviti planinarstvom. Ne bih to mogao nazvati nečim zaista spektakularnim (svima nam je uzor bio naravno Reihnold Messner, čovjek koji je u to vrijeme kasnih sedamdesetih/ranih osamdesetih prošlog stoljeća činio uspone koji su i danas onkraj svih ljudskih granica izdržljivosti (da ne nabrajam u čemu je sve bio prvi, kad ja alpinizam u pitanju).

I ja sam, skupa s nekolicinom mladih i nadobudnih istomišljenika pohađao velebitašku alpinističku školu. Čudno je kako u nečemu što može biti tako lijepo kao uspon na planinu, uz nas obične, može uživati i nekolicina bezobraznih, arogantnih i nadasve egocentričnih individua koje su nam bili predavači u navedenoj školi (svaka čast iznimkama) i od kojih sam naučio zašto nije u planini preporučljivo piti alkohol, kako se vežu čvorovi, zatim predavanje na

temu žena i planina, itd… No, to je očito bio danak koji se morao platiti, te smo tako uspješno položili ispit i dobili diplome.

U ljeto 1986. godine nekolicina je prijatelja iz planinarskog društva Vihor iskoristilo priliku i u sklopu jedne veće ekspedicije otišlo na Mont Blanc, obilježivši te godine 200-tu obljetnicu prvog uspona. Mislim da je svima poznat detalj prvog uspona koji su 1786. poduzeli hrabri (ludi) Francuzi Jacques Balmat i Michel Gabriel Paccard i iz Chamonixa stigli do vrha. Njima u čast i danas u Chamonixu stoji spomenik (o kojem ća kasnije biti još riječi).

Ne znam više iz kog razloga ja nisam te 1986. godine bio član spomenute ekipe (mislim da su me spriječili uobičajeni važni državnički poslovi koje sam kao siromašan student svako ljeto obavljao), no vrlo sam žedno upijao svaku riječ od onih koji su se vratili nakon uspona.

Nije trebalo proći puno vremena da se nekolicina složi i odluči ponoviti uspon, iduće 1987. godine. E, u toj sam ekspediciji morao biti.

I zasita, sredinom srpnja 1987. godine sazreli su uvjeti da se u nekoliko dana sve dogovori, obave pripreme, osiguraju karte (za vlak i autobus, nitko od nas u to vrijeme nije imao svoj auto) i Tomo, Mladen, Zozo, Kvisko, ja krenemo u smjeru Milana. Kao šesti član tu je bila i Tomina sestra Danijela koja nije planinarila, ali je htjela iskoristiti prilku i posjetiti rodbinu u Milanu.

Prvo smo presjedanje iz vlaka u vlak imali u Veneciji. Sjećam se da je to ljeto smrad kanala u Veneciji nekim čudom izostao ili barem bio ublažen. Tu smo činjenicu iskoristili da se ipak svi fotografiramo ispred jedne venecijske crkve i potom nastavimo do Milana. Zašto do Milana? E, pa zato, jer smo tu mogli prepoloviti putovanje do naše destinacije (Chamonix) i to u domu Mladenove, Tomine i Danijeline tete Nadice, one iste drage žene koju je Mladenov tata gospon Ivan Pahernik spomenuo u svojoj trilogiji „Još Hrvatska ni propala“, po čijim je motivima Neven Hitrec prije par godina snimio i film „Snivaj zlato moje“.

Kod tete Nadice i njezinog sina Paola smo bili zaista kraljevski ugošćeni. Teta se obeznanila što joj je netko od familije napokon došao u posjet (nije onda bilo jeftino putovati od Zagreba do Milana, uostalom nije baš ni danas), pa smo tijekom prve večeri uživali u raznoraznim kulinarskim specijalitetima, mješavini talijanskih predjela na bazi tjestenine i glavnog jela na bazi pečenke, još pečenke i još malo pečenog mesa. Zbog svega toga, a i zbog obilnog zalijevanja crnim vinom, slijedeće jutro je tetu Nadicu na podu garaže u kojoj smo neki spavali dočekao suvenir koji ovdje neću detaljnije opisivati. Neću ni specificirati tko ga je ostavio. O tom smo detalju saznali tek u povratku za Zagreb, kad smo ponovo jednu noć proveli kod tete Nadice. Tete Nadice više nema, počivala u miru.

Idućeg dana, prije samog polaska autobusa za Francusku, iskoristili smo priliku i posjetili jedan od mnogobrojnih dućana s alpinističkom opremom u Milanu, kako bismo dopunili našu jadnu opremu. Sjećam se da sam posramljeno, otvorenih usta blejao oko sebe, ne vjerujući da na svijetu postoje takve stvari koje bi trebale biti sadržaj svakog prosječnog alpinističkog ruksaka i to sve još na jednom mjestu, na dohvat ruke. Tad sam osjetio sav jad i čemer i bijedu okoline iz koje dolazim i u kojoj svega toga nema. Još smo bili debelo u bivšoj državi. Ja sam si kupio najbolju vondericu koju su tad imali u dućanu, original „Petzl“. To je bio, otprilike, moj maksimum koji sam si mogao priuštiti iz mog budgeta. Imam je i ponosno nosim još i danas (to je ona staromodna lampa kojoj se svi rugaju kad je danas vide na mojoj glavi. Ali, još radi!).

Tunel di Mont Blanc u to je vrijeme, a mislim da je tako i danas, bio najduži evropski tunel (cca 12 km). Po jedna traka u svakom smjeru, desetak minuta klaustrofobijske vožnje (ne podnosim tunele ni ostale zatvorene prostore). Prošavši kroz tunel ispod samog masiva Mont Blanc nismo mogli prići bliže našoj destinaciji. Slijedeća postaja i točka iskrcavanja, bolje rečeno točka pravog, istinskog polaska bio je Chamonix, u koji smo pristigli dovoljno rano da odmah nastavimo dalje još isti dan. Htjeli smo iskoristiti predivno sunčano vrijeme i dobiti što više na visini prije prvog prenoćišta.

Valja napomenuti da smo odabrali tzv. Via normale, dakle uobičajenu rutu kojom se na vrh Mont Blanca svake godine popnu gomile planinara, pa i običnih izletnika (neka se nitko ne nađe uvrijeđen). Nismo bili tako nadobudni da se penjemo po nekim neuobičajenim vrletima, ipak je to gotovo 5km visoka planina, okovana vječnim snijegom. Da biste se uključili i počeli sam uspon vlastitim nogama, na određenu vas visinu doveze tramvaj. Pravi pravcati žuti tramvaj u kojem uopće nije bilo gužve. Naravno da svatko može početi penjati odmah iz Chamonixa, poput prvih osvajača (tramvaja u njihovo vrijeme nije bilo), no mi smo se odlučili za elegantniju varijantu. Bit će još prilike za dokazivanje izdržljivosti.

Tad sam doživio prvi bliski susret s čovjekom stradalim u planini. Izlazim iz tramvaja, a kroz ista vrata dvojica GSS-ovaca unose, s rukama prebačenim preko vrata, jadnika od cca pedesetak godina (ovo me podsjeća na - mojih 50 godina?), kojem je lice bilo jednolična krvava masa. I danas se čudim po čemu sam zaključio da čovjek ima 50 godina. Još se više čudim što je bilo prilično evidentno da nikakvih drugih ozbiljnijih ozljeda nije imao, barem ne nama vidljivih. Netko nam je rekao da je čovjek pao na lice na najobičnijem siparu. Umjesto ruku, podmetnuo je lice. Čudno. Danas mislim da je dobro prošao i nadam se da je još živ. I zdrav. Svi smo imali o čemu šutjeti neko vrijeme (interesantno kako čovjeka prizemlji i utiša tuđa nevolja, pogotovo kad tuđa nevolja dolazi iz smjera u kojem si i sam krenuo).

Krenuli smo s usponom u kolini po jedan. Ništa strašno i dramatično, brzo smo dobijali na visini, samo se vrijeme počelo rapidno mijenjati. Odjednom smo iz prekrasnog sunčanog dana ušli u vjetrovito, prohladno poluoblačno/maglovito i depresivno poslijepodne. Znali smo da nećemo te prve večeri uspjeti doći do kuće Tete Rousse na 3167 m u kojoj se obično prespava i iz koje se usred noći kreće prema vrhu.

Međutim, znali smo da prije toga, nešto pomaknuta od naše rute, postoji i jedna mala napuštena zidana kućica 3x3 m, bez vrata i prozora (mislim na ono što zatvara vrata i prozore, sami otvori su postojali). Tu smo odlučili provesti noć, budući da se mrak nesmiljeno počeo spuštati. Zavukli smo se u svoje vreće, ja sam noge još zavukao i u ruksak i počeli cvokotati. To nas je zajedničko cvokotanje uskoro i uspavalo. Nisam se zbog hladnoće previše puta budio, samo se sjećam da je najviše hrkao Mladen. On je, lukavac jedan, ipak imao mrežu koju je razapeo između dva čavla i lagano se odnjihao u zemlju snova. Nalazili smo se otprilike na visini slovenskog Triglava. Iduće jutro je osvanulo brže od očekivanog. Brzo i nervozno pospremanje, ne pretjerano klope, jer smo imali namjeru doći dovoljno rano do prave kuće gdje bismo se odmorili i pošteno najeli prije nego krenemo na zadnju dionicu prema vrhu. Tijekom tog pospremanja, Mladen je (nesretnik je uvijek bio sretne ruke) u jednom kutu kućice našao koš za smeće (baš me zanima

kad to Čistoća tamo skuplja smeće) i kako je imao običaj kopati po smeću (nisam siguran da ga je to i danas pustilo do kraja), pronađe jedan sasvim upotrebljiv par rabljenih dereza. Ni danas mi nije jasno zašto ih je tamo netko odbacio. Ili ih je samo spremio na putu prema vrhu, s namjerom da ih pokupi kad se bude vratio? Možda ih još i danas traži? Ili se uopće nije vratio s vrha upravo zato jer nije imao dereze? Ili još drastičnije, možda iz istog razloga nikad nije niti uspio doći do vrha? Ili je možda…. No, dosta špekulacija, Mladenu su dereze dobro poslužile kao pričuvni par.

Nastavismo dalje s usponom. Ponavljam, nikakvih ekstremnih napora u tom dijelu nije bilo, osim što je snijeg zamijenio golu površinu tla i bilo je gotovo ugodno hodati po ugaženoj prtini. Valja napomenuti da sam tom prilikom prvi put uhvatio moju rekordnu visinu (nakon uspona na Triglav), pa su me ostali malo išibali po riti za uspomenu, kad smo došli na cca 3000m.

Do spomenute kuće u kojoj smo namjeravali provesti iduću noć došli smo još za dana. A tu nas je dočekao svijet u malom, u objektu veličine prosječnog planinarskog doma na Sljemenu. Uspjeli smo ugrabiti jedan stol u blagovaoni, te smo počeli s pripremama za večeru i noćenje. Jedan je za to vrijeme otišao prijaviti naš dolazak i naše namjere (svatko se mora prijaviti prije uspona na vrh, tako da znaju koga da traže ako vas s vrha nema). Čak smo uspjeli dobiti i pristojne ležajeve, relativno dovoljno daleko od grupe bučnih Amerikanaca koji su sa sobom vodili i jednu original plavušu. Ne znam kak je ona podnosila cjelonoćno prdenje na zajedničkom ležištu, no ja nisam ništa čuo. To su mi tek drugo jutro ispričali ostali.

Bilo kako bilo, s obzirom da smo mi došli relativno rano i zbog toga uspjeli osigurati pristojan počinak, mogli smo mirno promatrati kako još dugo nakon nas dolaze sve moguće rase i nacionalnosti pod kapom nebeskom, a svi s jednim ciljem: na vrh! Osim Evropljana, mislim da su najbrojniji bili Japanci. Ti su ljudi nevjerojatno izdržljivi, skromni i ekonomični. Sjećam se da sam sjedio za stolom skupa s ostalima, jeo nekakav kruh s nečim, kad se pod stolom između naših nogu počeo useljavati mali Japanac. Bez puno pitanja, zaključio je da tu ima dosta mjesta, da je dosta mirno i toplo i da tu može razmotati svoju vreću za spavanje. Nije mu smetao smrad znojnih čarapa ili mogući udarac pod rebra. Skidam mu kapu svaki put kad se tog sjetim.

Zaspao sam usred rečenice. No također, usred rečenice koju sam u snu izgovarao (ubijte me ako znam o čemu se radilo) su me i probudili. Ne znam tko je bio zadužen da budi ostale, no svaka mu čast. Ja bih tu zadaću vjerojatno prespavao.

Za one koji ne znaju, ako penjete u alpskom stilu, znači da u jednom danu krećete iz polazišne točke, stižete do vrha i potom se opet vraćate na polazišnu točku. Na taj način možete iz jednog ishodišta svaki dan penjati drugi smjer i potom se opet vratiti na ishodište. U našem slučaju polazna točka je bio dom u kojem smo prespavali.

Da biste u jednom danu iz navedenog doma stigli do vrha, obavili slikanje, kratak predah i više ništa, i vratili se nazad do našeg doma, morate krenuti s usponom oko 2 u jutro. Naime, opće je poznata stvar da se u Alpama u pravilu stabilno vrijeme zadržava prvih dvanaestak sati u danu, a zatim se tijekom poslijepodneva u pravilu često kvari. Nije uputno u to vrijeme boraviti na većim visinama bez zaklona u blizini, o mraku da i ne govorim. Zato mi je tako teško palo to buđenje koje je netko obavio. Moram priznati da smo čak s tim malo i zakasnili, budući da su mnogi već krenuli prema vrhu.

Ubrzo nakon kuće u kojoj smo prespavali zadnju noć počeo je ozbiljniji uspon. Bilo mi je neobično gledati kako se kolona od više desetaka ljudi razvlači preko ledenjaka, a potom ulazi u stijenu i približava se možda najkritičnijem mjestu uspona (ako ne računam vršni plato na koji se dolazi nakon prelaza jedne malo zahtjevnije stepenice, a na kojem je tog sunčanog jutra puhalo oko 120km/h).

Naime, da biste se po spomenutoj via normale popeli do vrha Mont Blanca, morate na nekoliko mjesta prijeći tzv. kamene kuloare. Kuloar sam po sebi nije ništa posebno, izgleda kao najobičniji žlijeb ili kanal u stijeni koja može biti čvrsta ili pak rastresita. U našem slučaju, morali smo prijeći kuloar koji se nije nalazio u čvrstoj stijeni, prosijecao je jedan dio sipara po kojem je u cik/cak serpentinama išao put prema vrhu. Međutim, problem je bio u tome, što je taj kuloar u cijeloj svojoj dužini/visini presijecao našu stazu na jednom posebno kritičnom mjestu. A po tom kuloaru odozgora prema dolje, u gotovo pravilnim vremenskim razmacima, kao da ih netko baca rukom, padaju, odnosno, kotrljaju se gromade stijena od veličine šake do veličine čovjeka. Vremenski intermezzo između dva takva kamena u pravilu je dovoljan da nekolicina ljudi prođe, pa onda ostali zastanu, pa kamen opet padne, pa onda ljudi nastave, pa onda opet kamen i tako na smjenu. Recimo da je vozni red svakih cca 5-10 minuta, tijekom kojih nastojite prijeći smjer padanja kamenja.

Nakon prolaska kuloara nekako smo se razvukli. Kolona više nije bila tako gusta i neprekinuta, svatko je očito uhvatio neki svoj ritam. Odmah iza mene su penjala dva Talijana ili Španjolca. Neki su čak odlučili malo individualizirati svoje uspone, pa su počeli penjati na razini koja se nije poklapala s utabanim smjerom. U jednom trenutku dvojica - trojica penjača, čak s vodičem, našla se cca 50tak metara iznad naših glava. Kako su polijegali po strmini na kojoj se nalazio rasuti sipar, morali su dobrano balansirati i paziti gdje staju da se ne odsanjkaju preko nas u provaliju. U jednom takvom nesmotrenom odupiranju, naravno da su pokrenuli kamenu lavinu koja se počela obrušavati prema nama. Nije bilo veće bojazni ako prođe preko nas, mada vas i manji kamen s dovoljno velikim ubrzanjem može kvalitetno ubiti. Svi smo počeli sumanuto vikati na idiote da se maknu s te pozicije jer će pobiti sve ispod sebe, kad sam uočio da jedan kamen veličine nogometne lopte sumanuto juri prema meni i dvojici iza mene. Izgledalo je kao u usporenom filmu. U tome trenutku ne postoji ništa oko vas, samo gledate kako se stijena obrušava, odskače poput lopte, odbija se i prilikom svakog odskoka još je brža i smrtonosnija. Na vrijeme sam uočio da će mene promašiti za cca pola metra, no da joj je putanja upravo u smjeru glave mog susjeda penjača. U jednom djeliću sekunde sam htio pružiti ruku, povući čovjeka na stranu ili mu nešto viknuti (mozak mi se nije stigao na vrijeme odlučiti) prije nego mu zahuktala gromada doslovno odnese glavu, kad čovjek okrene svoje lice instiktivno prema meni (ni danas nisam siguran da je zaista vidio padajući kamen), a gromada prohuji proizvodeći jezivi zvuk na doslovno centimetar od njegovog uha i nastavi prema provaliji. Čovjek me pogleda, nasmiješi mi se kao da se ništa nije dogodilo. Nastavili smo bez riječi dalje, kao sve je ovo normalno. I sad, dok ovo pišem, vjerujem u prst Božji koji je okrenuo glavu čovjeka na stranu i tako je glava ostala na ramenu. Čudno o kako tankim nitima visimo na ovom svijetu.

S dobivanjem na visini, snijeg i led u cijelosti porkrivaju tlo. Imajući to na umu, zaista je čudno kako su 200 godina ranije ljudi u svojim svilenim čarapicama i lakiranim cipelama s kopčama uspjeli doći do vrha i sretno se svi spustiti natrag u dolinu. To je misao koja mi se veći dio uspona motala po glavi i davala mi snage da nastavim

dalje. Dolaskom do spomenute stepenice kao zadnje prepreke, prije samog vrha, suočili smo se s gadnim vjetrom. Međutim, to je bila nekakva garancija da će pogled s vrha biti nezaboravan. Naravno, ja sam u jednom trenutku skinuo zatamnjene skijaške naočale kako bih slikao penjača ispred sebe i to je bilo dovoljno da nekoliko idućih minuta istrljavam ledene iglice iz očiju.

Nastavili smo dalje i u jednom trenutku došli na hrbat, formiran djelovanjem orkanskog vjetra u oštar rub na kojem je stajalo nekoliko ljudi. Taman kad sam htio zamoliti da se maknu kako bih nastavio dalje, primijetio sam da se nekoliko metara dalje hrbat spušta. A iza mene se hrbat uspinje. Hej, pa ja sam na vrhu! 4810 m!

Bilo je to pravo olakšanje, no bez ikakve euforije. Bili smo preumorni. Sjeo sam s guzicom u Francuskoj, a noge objesio u Italiju i tako neko vrijeme gledao na istok. Nisam mislio ni na što. To je ono „ništa“ koje na vrhu radite, osim fotografiranja, koje sam i ranije spomenuo.

Kratko fotografiranje za podmladak, još nekoliko pogleda oko sebe i – povratak. Ne sjećam se da smo išli u navezu prema vrhu. Međutim, dobro se sjećam da smo išli u navezu prema natrag. Razlog nije bio u uobičajenoj mjeri predostrožnosti (najviše nesreća u planini desi se prilikom silaska, razlozi su razni, a najčešći je pomanjkanje koncentracije i umor).

U jednom trenutku vidim kako Tomo, koji je išao strminom ispred mene pada i počinje se kotrljati po zaleđenoj padini sve brže. U trenutku šoka, slučajno nagazim desnom mojom derezom na lijevu cipelu. U to sam doba imao kožnate gojzerice, kod plastičnih mi se dereza ne bi tako lako zabila u cipelu. To je bilo dovoljno da se i ja sapletem i poletim potrbuške za Tomom. U svoj toj brzini dok smo jedan do drugoga jurili nizbrdo, pokušavao sam kočiti cepinom. No vjerujte mi, u knjigama je to puno jednostavnije izgledalo. Da se nismo zaustavili tamo gdje jesmo, čvrsto vjerujem da bi nas našli, možda donekle polomljene, ali zato vječno mladolike, jednog malo toplijeg ljeta kad se ledenjaci malo jače povuku, par godina kasnije i par kilometara niže. Na našu veliku sreću, padina je nakon stotinjak metara završavala laganim zaravankom, tako da smo mi prilično elegantno aterirali, potpuno cijeli i neozlijeđeni. Ostali smo tako neko vrijeme šutke sjediti i gledati pred sebe, dok su kraj nas prolazili ostali uopće nas ne pitavši jesmo li dobro. Moram priznati da nisam to u tom trenutku nikome zamjerio.

Stigli smo bez većih poteškoća do doma. Sad je bilo vrijeme za jelo. Dok je netko počeo nešto kuhati i rezati, ja sam se sam u tišini lagano onesvijestio za stolom u blagovaoni. Mislim da ni to nitko oko mene nije primijetio, jer sam se probudio kad su drugi već bili pri kraju s klopom. To se zove gledati svoja posla.

U Chamonixu, nakon izlaska iz žutog tramvaja sjeli smo u obližnji kafić. Naslonili smo svoje ruksake jedan pored drugog uzduž podnožja ranije spomenutog spomenika prvim penjačima i naručili prave kave s mlijekom, šlagom i ostalim. U tišini smo uživali na suncu, gledajući u spomenik i preko njega u smjeru u kojem gleda prvi penjač prema samom vrhu Mont Blanca. U jednom trenutku mali bijeli pesek u prolazu dođe do jednog od naših ruksaka, nonšalantnom kretnjom digne nogu i zalije ga tankim mlazom. Nitko od nas nije reagirao, no ja sam pomislio: „Gle, ovaj mali piša na sve to!. U Milano smo se vratili dan kasnije. Opet nas je teta Nadica dočekala kao otkrivače Amerike. Upravo tijekom te večeri većina je odlučila otići za Zagreb, a Mladen i Zozo su odlučili da umjesto u Zagreb, odu ispenjati još Matterhorn. Pa kad je to relativno blizu. No, to je za jednu drugu priču.

Sve navedeno u ovom tekstu potkrijepljujem priloženim fotografijama. Ako ima onih koji ne vjeruju nekom dijelu mojih navoda, mogu ga suočiti i s još uvijek živućim svjedocima, koji su skupa samnom preživjeli ove doživljaje.

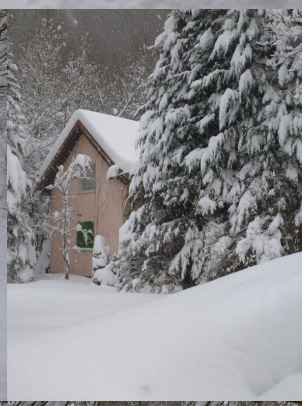
Ajde, bok!

Zima, zima, snijega ima

Znam da nije Mt. Blanc, ali da ipak podijelim s vama par zimskih pejsaža od prije tjedan-dva. Sa Žumberka. Interventna postrojba spasila je od sigurnog zaleđivanja pumpu, pipe i cijevi. Mission complete. T.

g-mailati ili ne g-mailati?

Mnoštvo nas ima korisnički račun na g-mailu. Takva je, između ostalih, i službena e-mail adresa Kluba. No, što o tome kaže najpoznatiji zviždač današnice?.

Razgovor s Julianom Assange

Infrastruktura interneta spremna je za apsolutni totalitarizam

Preuzeto s advance.hr, vrijeme objave: Subota - 01. Prosinac 2012, 21:00

Iz svog utočišta u ekvadorskoj ambasadi u Velikoj Britaniji Julian Assange pristao je razgovarati sa novinarkom RT-a. Ključna misao vodilja razgovora i tema nove Assangeove knjige *Cypherpunks* bila je implementacija tehnologije potrebne za totalitarni nadzor pojedinih nacija kroz kontrolu interneta za čije provođenje je potrebna infrastruktura već postavljena.

Transkript razgovora osnivača zviždačkog servisa Wikileaks prenosimo u cijelosti.

RT: Dakle napisali ste knjigu "Cypherpunks – sloboda i budućnost interneta" koja se bazira na jednom programu koji ste radili za RT. U njoj ističete kako smo u opasnosti da nas internet pretvori u roblje. Nije mi to baš jasno, internet nije živa stvar. Tko se u stvari bavi porobljavanjem?

Assange: Ljudi koji kontroliraju i presreću komunikaciju preko interneta te do neke mjere kontroliraju fizičku domenu interneta poput skladišta velikih servera i međunarodne kablove optičkih vlakana. Svi smatramo kako je internet neka vrsta bestjelesne domene u koju možemo ubaciti svoje ideje, komunikaciju, web stranice, knjige i slično i one postoje tamo negdje. U stvarnosti one postoje na serverima u New Yorku, Pekingu ili Nairobiju, a informacije nam se dostavljaju putem satelitskih veza ili optičkih kablova.

Stoga tko god kontrolira fizičku domenu interneta taj kontrolira i domenu naše komunikacije i ideja. Tko god se može postaviti na te komunikacijske pravce taj može presretati komunikaciju cijelih nacija, a to je nova igra na kvartu, barem što se špijuniranja tiče, presretanje komunikacije cijelih nacija, ne pojedinaca.

RT: Ovo zvuči kao futuristički scenarij, ali vi smatrate da je budućnost već ovdje?

Assange: Američka Agencija za nacionalnu sigurnost bavi se time već dvadesetak, možda i više godina. Danas se to proširilo i na manje zemlje, primjera radi Gaddafijeva Libija 2009. godine postavila je sustav EAGLE koji je proizvela francuska tvrtka AMESYS koja ga oglašava kao sustav za nacionalno presretanje.

U posljednjih deset godina došlo je do toga da je špijuniranje čitavih nacija postalo uvelike jeftinije nego odabiranje pojedinaca čije djelovanje bi se pratilo.

RT: I koja je onda alternativa, neka vrsta utopijske alternative koju bi ste postavili?

Assange: Utopijska alternativa bila bi pokušaj zadobivanja neovisnosti za internet, neovisnosti u odnosu na ostatak svijeta. A to je u stvari vrlo važno jer kad pogledate što čini ljudsku civilizaciju, što ju čini tipično ljudskom i civiliziranom, jest dijeljenje znanja o tome kako svijet funkcionira, kako se odnosimo jedni prema drugima, prema okolišu, koje su institucije korumpirane, a koje ne, te koji je najmanje glupi način da se stvari obave. To intelektualno znanje svi mi stavljamo na internet. Ukoliko to uspijemo razdvojiti od svireposti država i njihovih saveznika, tada, čini mi se, imamo šansu za uspostavu jedne globalne civilizacije.

Ukoliko se, s druge strane, dogodi to da čuvari sigurnosti, znate oni koji kontroliraju oružje, uspostave kontrolu nad našim intelektualnim životima, kontrolu nad sredstvima međusobne komunikacije tada možete samo zamisliti koliko bi stravičan ishod bio. Zato jer se to neće dogoditi jednoj po jednoj državi zadesiti će ih to sve istovremeno. To se već i događa svim nacijama jer sve države stapaju svoje društvo sa infrastrukturom interneta.

RT: Na koji način svi mi, naivni korisnici interneta, a iz toga očigledno mogu isključiti vas, pomažemo tim skupljačima osobnih informacija? Sada već svi imamo Facebook račune kao i telefone koji se na isti način mogu pratiti?

Assange: Ljudi razmišljaju na način koji kaže imam Facebook i ukoliko FBI zatraži zahtjev za prijateljstvom mogao bi doći do mojih informacija, od izbijanja afere sa Petraeusom (direktor CIA-e koji je podnio ostavku zbog vanbračne afere op.a.) svi su toga postali svjesniji. No to nije pravi problem. Problem leži u činjenici da je apsolutno svaka pretraga interneta zauvijek zabilježena. Znate li o čemu ste razmišljali prije dvije godine, tri mjeseca i dva dana? Ne znate, ali google pamti.

Nacionalna sigurnosna agencija, ukoliko je pretraga prešla preko teritorija SAD-a također zna. Stoga svaki put kada razmijenimo e mail poruke, kada ažuriramo Facebook profil mi zapravo šaljemo tim agencijama podatke o našim prijateljima i o nama samima.

Prijatelji ne izdaju prijatelje, u Istočnoj Njemačkoj STASI je imao svega deset posto uspjeha u prodiranju u njemačko društvo. Danas zemlje koje imaju najveći stupanj prodora u sferu interneta imaju i najveći broj ljudi ulogirano na servise poput Googla ili Facebooka. U Islandu osamdeset posto ljudi ima Facebook račune i oni nesvjesno šalju podatke o svojim prijateljima. Ti podaci se ne zaustavljaju u praznom prostoru niti se čuvaju u Islandu nego se šalju natrag u SAD gdje ih sakupljaju sigurnosne službe koje ih onda prosljeđuju dalje svojim saveznicima.

RT: Znači li stoga da riskiramo ulazak u scenario koji svijet sačinjava od dvije kaste ljudi, oni koji nemaju pojma o tehnologijama niti ih koriste i oni koji idu na internet radi užitka?

Assange: Nalazimo se u poziciji u kojoj, koliko mi znamo, je znanje moć, na dnevnoj bazi dolazi do doslovce milijardi presretanja komunikacija običnih ljudi koje se spremaju u trezore za informacije koje se naknadno prosljeđuju špijunskim agencijama velikih zemalja i njihovih saveznika te korporacijma koje su im pomogle postaviti infrastrukturu. Te grupacije već sada su jako moćne upravo iz tog razloga pošlo im je za rukom postaviti takve velike sustave nadzora. Njihova moć raste sve više i više, a koncentrira se među malim grupama ljudi, što nije nužno loše, no postaje jako opasno ukoliko je sustav vlasti korumpiran. Apsolutna moć kvari, a kada postane pokvarena do kraja može utjecati na veliki broj ljudi istovremeno.

Bill Binney, zviždač iz agencije za nacionalnu sigurnost (NSA) opisuje to kao ključem za totalitarizam, jer se ispostavlja da je cijela infrastruktura interneta izgrađena za uspostavljanje apsolutnog totalitarizma.

Sada se samo radi o trenutku kada će se taj ključ okrenuti do kraja jer je jednim dijelom već okrenut kako bi se moglo ciljati ljude označene za napad bespilotnim letjelicama, kako bi se suprotstavilo organizacijama poput Wikileaksa, pitanje je samo hoće li ga okrenuti do kraja?

RT: Jesu li tu infrastrukturu izgradile korporacije u pokušaju da oglašavaju proizvode u svrhu stvaranja profita ili je izgrađena namjerno od strane vlada isključivo u svrhu špijunaže.

Assange: Obadvoje. Postoje stotine firmi koje sudjeluju u postavljanju infrastrukture za sustav nadzora. Oni održavaju tajne međunarodne konferencije, postoje prospekti koje daju obavještajnim službama, koje je Wikileaks uspio nabaviti i objaviti skupa sa Privacy International i Biroom za istraživačko novinarstvo, i Wall Street Journal je odradio dobar posao na tu temu. Konstruiraju se uređaji koji se i reklamiraju kao sustavi za nadzor čitavih nacija jer je tako jeftinije.

Stoga radi se o kombiniranom amalgamu između vlada i korporacija. To je samo jedan problem, također radi se o tome da kompanije ne prodaju podatke od stanovnika svoje zemlje agencijama svoje zemlje već se informacije izvoze u druge zemlje. Firme su registrirane u, primjerice, Velikoj Britaniji, no većina istraživačkog rada obavlja se, primjerice, u Švedskoj.

Također onda imate i Google i Facebook koji su svoj posao započele kako bi služile ljudima, no negdje usput počele su razvijati projekte u suradnji sa američkim obavještajnim agencijama. Pojedinci razvijaju svoje ideje komunicirajući putem e maila ili putem društvenih mreža. Na taj način stvara se baza podataka o kojoj špijunske agencije nisu mogle niti sanjati. Facebook stvara bazu podataka o kojoj ni najgore zemlje koje se bave špijunažom nisu mogle niti sanjati.

RT: I još svo dobrovoljno doprinose tome

Assange: Zapravo ne, ne sa svjesnim prihvaćanjem. Ljudi to zapravo ne znaju jer kada kliknete "podijeli" piše podijeli sa prijateljima, ne piše podijeli sa obavještajnim agencijama.

RT: Što mislite tko ima dovoljno organizacijske moći da zaustavi stvari o kojima pričate?

Assange: Ukoliko postoji politička volja sve je moguće. Vrlo agresivni zakoni mogli bi se nametnuti tim korporacijama. U nekim dijelovima svijeta postoji takva mogućnost, primjerice u Južnoj Americi. Postoje određene demokratske namjere da se to učini i Ekvador u njima prednjači, no realno mislim da je situacija poprilično siva. Trenutno se nalazimo na mjestu sa kojeg stvari mogu krenuti u ovom ili onom smjeru.

Najbolje što možemo očekivati jest da se zaštite određeni ljudi. Ne postoji nužnost da se zaštite svi ljudi, high-tech elita, možda malo više od toga, ljudi koji su u stanju napraviti alate koje onda drugi pojedinci mogu koristiti za svoju zaštitu. Imperativ na zaštiti bio bi usmjeren prema ljudima čije djelovanje spriječava da cijelo društvo propadne, ljudi poput novinara, istražitelji korupcije, aktivisti i političke stranke. Ukoliko se ti segmenti društva ne zaštite sve će propasti.

RT: Postoji li način da se ja zaštitim bez da znam puno o računalnim sustavima?

Assange: Da postoji lagana zaštita, možete reći ok neću o ovome razgovarati preko Facebook chata, nego uživo ili ok o ovome ću pričati koristeći neku vrsti enkripcije za chat poput OTR-a ili možete ići na www.torproject.org i skinuti si software za enkripciju, ići će vam sve skupa malo sporije no kako preko chata ne skidate velike količine podataka biti će uredu.

Potrebno je da se za takvim stvarima stvori kritična masa ljudi koji bi to zahtjevali, kao sa sapunima i pranjem ruku, nekada davno ljudi nisu bili svjesni postojanja bakterija koje žele zlo našem organizmu, tako i danas ljudi moraju postati svjesni činjenice da postoje sustavi za masovni nadzor država i oni žele zlo našem društvu.

Nitko prije nije prao ruke. U procesu uklanjanja opasnosti koje proizlaze iz nadzora moramo prvo postati svjesni odakle opasnost dolazi, drugo moramo se educirati, zatim stvoriti potražnju koja bi izašla iz edukacije tada bi stručnjaci počeli proizvoditi "sapun" kojim će ljudi prati ruke. Ukoliko nisam u mogućnosti pružiti zaštitu određenom broju ljudi onda će se bazične demokratske i civilne ustanove urušiti i to će se dogoditi istovremeno. Radi se o ekstremno opasnom fenomenu jer ne dešava se često da čitav svijet propadne odjednom, obično ostane nekoliko nedirnutih društava koja su i dalje ok i od kojih možete ponovno izgraditi civilizaciju.

RT: Upravo je prošla druga obljetnica "Cabelgatea" od onda se rat protiv zviždača i uspostava sustava totalitarnog nadzora pojačao. Smatrate li da bi se nešto veliko poput "Cablegatea" moglo ponoviti u budućnosti?

Assange: Da, nadam se već slijedeće godine.

RT: U koje doba slijedeće godine?

Assange: Ne bih precizirao, ali sigurno bolje prije nego kasnije.

RT: Smatrate li da će objava tih dokumenata ostaviti jednako jak dojam kao svojevremeno "Cablegate"?

Assange: "Cablegate" je bio nešto izvanredno, otprilike četiri stotine tisuća dokumenata objavljeno je u periodu od godine dana i to je naš najvažniji "leak", prije toga objavili smo dokumente o ratu u Iraku i detaljno prikazali na koji je način stotinu tisuća ljudi ubijeno i to je također bilo jako značajno. Nitko od onda nije napravio nešto tako veliko, nadam se da ćemo sa time nastaviti.

Uspjeh Wikileaksa ne bi se trebao promatrati kao dokaz zrelosti organizacije ili internetske aktivističke zajednice. Razlog zbog kojeg je procurilo tako mnogo informacija jest taj što su obavještajne agencije sakupile toliko podataka kako bi imali više moći. Htjeli su da to sakupljeno znanje bude lako pretraživo od strane njih samih kako bi lakše raspolagali informacijama i iz njih izvukli što više moći. Wikileaks se trudi raspodijeliti tu moć uzimajući nadasve moćnim korporacijama i agencijama i dati ih običnim ljudima kako bi svi skupa lakše razumjeli kako svijet funkcionira.

RT: Napisali ste ovu knjigu za vrijeme zatočeništva u ambasadi, smeta li vam to u obavljanju posla.

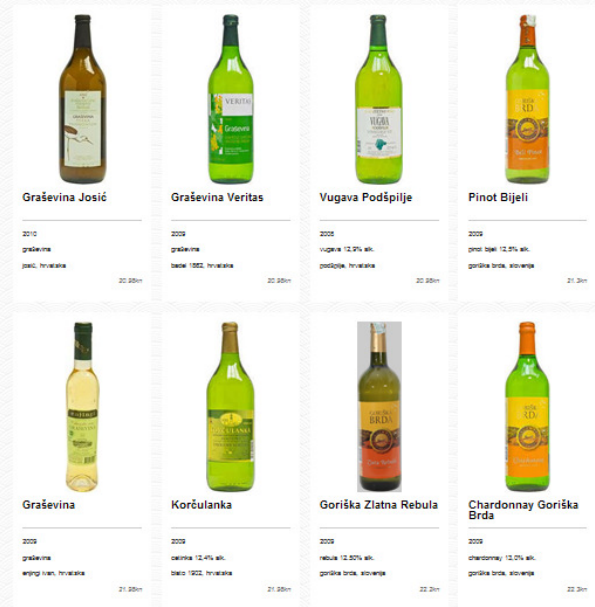
Assange: Da smetnja je jer se ne mogu sastati sa ljudima iz inozemstva, no moram održati perspektivu. Mnogi ljudi zatočeni su u zatvorima i ne mogu javno govoriti, ja barem mogu održavati intervjue. Barem imam glas, zatvorenici nemaju glas jer zatvorskom sustavu nije u interesu da se čuje koliko su tamo loši uvjeti.

RT: Rekli ste da nećete napustiti ambasadu sve dok američke optužbe protiv vas ne budu odbačene, znači li to da će te ostati ovdje zauvijek?

Assange: Nadam se da ne, nadam se da će biti dovoljno političke volje koja bi stavila pritisak na vladu SAD-a da odustane od istrage protiv Wikileaksa i njihovih suradnika. Osobno mislim kako im nema druge nego da odustanu od optužbi. U posljednjih šest mjeseci možete vidjeti kako je odapeta svojevrsna povijesna strijela, a američko ministarstvo pravosuđa i Eric Holder, državni odvjetnik, završiti će na krivoj strani povijesti.

RT: Postojali su izvještaji o medijima o vašem pogoršanom zdravstvenom stanju, vi ste sami demantirali te navode, no ukoliko bi ste se stvarno razboljeli mislite li da će vam biti pružena odgovarajuća zdravstvena zaštita.

Assange: Moje osobno zdravstveno stanje i nije toliko interesantno, očigledno je da su okolnosti kompliciranе i pretpostavljam da bi se moglo pogoršati, no znate, imao sam i većih problema.
izvor(i): RT

Novo na webu kluba

Novo na klubskim web stranama (http://www.klub-feniks.hr/)

- **Glasnik u glavnom izborniku, svi brojevi**

Web preporuka

- Nevjerojatan "**Capitalism: a love story**" – najnoviji dokumentarni film Michael Moore-a, cijeli s prijevodom on line, a traje oko 1,5 h;
- **Za što su sve ljudi kadri.** Pogledajte;
- **Govori stoljeća**. Pogledajte što je rekao Charlie Chaplin u Velikom diktatoru 1940. g. Vrlo aktualno;
- Pogledajte koje su sve životinje izumrle tijekom 20. stoljeća. Ide nam, ide;
- **In Vino Veritas** - nova web adresa o vinima u nas, s cijenama i prodajnim mjestima, lako i brzo. Radna verzija, uskoro na vlastitoj domeni.

Izdavač:

Klub brđana Feniks / Mountaineer Club Phoenix
Čikoševa 4, 10000 Zagreb, Hrvatska
URL http://www.klub-feniks.hr/; Web je zaštićen lozinkom – dostavljamo na upit.
e-mail: feniks.klub@gmail.com; fax: ++385 (01) 234 56 31

MB: 2475928 / OIB: 81675226842; Reg. br.: 21006546
Žiro račun: 2360000-1102065310, Zagrebačka banka d.d.
Izlazi povremeno od 1973.